

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 9 від 18.12.2015 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"Віртуальна біржа"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладач: доцент, к.е.н., Хвостенко В. С.

Відповідальний за випуск
зав. каф. фінансів, к.е.н., проф. Журавльова

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Сучасні економічні умови, в яких функціонує вітчизняний ринок цінних паперів, характеризуються високим рівнем невизначеності та динамічності чинників зовнішнього середовища. Усе це сприяє виникненню несприятливих ситуацій, що супроводжуються конфліктністю економічних інтересів і відсутністю повної та достовірної інформації. У таких умовах важливості набуває вміння регулятора адаптувати діяльність учасників фондового ринку до змін зовнішнього середовища та приймати науково обґрунтовані, оптимальні рішення з метою ефективного функціонування біржи. Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною фаховою підготовкою майбутніх фахівців-економістів та керівників підприємства, яка враховує всі аспекти біржової справи.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо застосування існуючих інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного застосування сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення операцій на фондовому ринку.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння основних напрямів застосування фінансових інструментів в біржовій діяльності;

спроможність до проведення комерційних операцій з біржовими активами.

Об'єктом навчальної дисципліни є система фінансово-економічних відносин, які виникають у інвестора в процесі його інвестиційної діяльності, а також пов'язаних з його комерційними операціями та операціями з управлінні ризиками.

Предметом є біржові операції.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: "Економіка", "Інформатика".

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний та категорійний апарат щодо обґрунтування інвестиційних рішень і оцінювання ризиків біржових операцій;

економічну сутність та основні види інвестиційних рішень;
економічну сутність та основні види біржових активів;
основні принципи та підходи до обґрунтування інвестиційних рішень у різних умовах функціонування ринку цінних паперів (визначеності, невизначеності, ризику);
критерії якості та ефективності обґрунтування інвестиційних рішень;
технологію розробки та прийняття оптимальних інвестиційних рішень;
сучасні економіко-математичні методи та моделі обґрунтування інвестиційних рішень і оцінювання ризиків;
теоретичні аспекти ризик-менеджменту;
напрями регулювання та методи зниження інвестиційних ризиків;

вміти:

проводити ідентифікацію та аналіз ключових проблем функціонування біржі;
оцінювати рівень ризику інвестиційної діяльності з використанням економіко-математичних методів;
проводити прогнозування та аналіз інвестиційних рішень;
застосовувати інформаційні системи та моделі в процесі розробки і прийняття інвестиційних рішень;
здійснювати обґрунтований вибір оптимального інвестиційного рішення на підставі критеріїв в умовах визначеності, невизначеності та ризиків;
здійснювати комплексне оцінювання інвестиційних ризиків із застосуванням сучасних програмних засобів.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

**Професійна компетентність, яка отримується студентами після
вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Розробляти та здійснювати обґрунтування оптимальних інвестиційних рішень в умовах невизначеності, ризику з використанням економіко-математичних методів та моделей	Визначати оптимальні інвестиційні рішення в умовах невизначеності
	Визначати оптимальні інвестиційні рішення в умовах ризику
	Визначати оптимальні інвестиційні рішення в умовах конфлікту
	Проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття інвестиційні рішень
	Визначати способи формалізації та реалізації інвестиційні рішень
	Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів та моделей для формування ефективних інвестиційні рішень
	Застосовувати методи експертних оцінок для визначення ступеня ризику
	Здійснювати оцінку абсолютного рівня ризику
	Прогнозувати інвестиційні рішення з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища
	Визначати схильність ОПР до ризику з використанням теорії корисності
	Ідентифікувати інвестиційні ризики
	Визначати технологію розробки та реалізації інвестиційних рішень
	Визначати інтегральні показники оцінки привабливості біржового активу
	Здійснювати оцінку ефективності портфелів цінних паперів з урахуванням ризику
	Формувати напрями зниження ступеня ризику діяльності інвестора
	Формувати напрями підвищення ефективності інвестиційних рішень

Таблиця 2

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Віртуальна біржа" за Національною рамкою кваліфікацій України**

	Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
	1	2	3	4	5	6
Тема 1. Фондовий ринок України						
С1	Визначати способи формалізації й реалізації рішень з розвитку фондового ринку	Сутність поняття цінних паперів та їх класифікація.	Знання сутності фондового ринку.	Ідентифікувати ключові проблеми розвитку ринку цінних паперів	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації інвестиційних рішень	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових проблем розвитку фондового ринку
Тема 2. Теоретичні концепції фондового ринку						
	Визначати технологію розробки та реалізації господарських рішень на основі результатів застосування теорій	Склад та зміст теоретичних концепцій	Знання основних положень теоретичних концепцій	Вміння використовувати теоретичні концепції фондового ринку	Здатність до адекватного та коректного використання теоретичних концепцій як інформаційної бази для управління біржовими активами	Адекватне та коректне використання теоретичних концепцій як інформаційної бази управління функціонуванням фондового ринку

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Механізм функціонування фондової біржі і біржових операції					
Здійснювати обґрунтований вибір економіко-математичних методів та моделей для формування ефективних інвестиційних рішень	Характеристика формалізованих та неформалізованих методів прийняття інвестиційних рішень	Знання механізму функціонування біржі та її економічної природи; еволюція біржової торгівлі; біржовий товар; міжнародні біржові ринки; фундаментальний та технічний аналізи біржових цін та курсів; організаційні аспекти біржової справи;	Операції покупки (продажу) активів на біржі; доступ до біржі у якості приватного інвестора; розрахунок основних параметрів та результативність операцій з цінними паперами.	Здатність до проведення комерційних операцій з біржовими активами	Комерційні операції з біржовими активами. Організація доступу до біржових торговельних систем
Тема 4. Прості та похідні фінансові інструменти					
Формувати напрями підвищення ефективності інвестиційних рішень на основі вибору фінансового інструмента	Зміст поняття "фінансовий інструмент", класифікація фінансових інструментів; законодавство що регулює застосування фінансові інструменти;	Визначення та класифікація фінансових інструментів; застосування фінансових інструментів; формування аналітичних висновків	Здатність оперувати понятійним апаратом та використовувати фінансові інструменти для розв'язання певної фінансової ситуації	Визначення необхідного фінансового інструменту, для виконання певного завдання найбільш ефективним засобом	Зміст поняття "фінансовий інструмент", класифікація фінансових інструментів; законодавство що регулює застосування фінансові інструменти;
Тема 5. Фундаментальний аналіз					
Прогнозувати інвестиційні рішення з урахуванням результатів фундаментального аналізу	Зміст поняття "фундаментальний аналіз"	Сутність, інструменти та етапи проведення фундаментального аналізу ;	Здатність проводити фундаментальний аналіз	Визначення необхідного інструменту, для виконання фундаментального аналізу	Зміст поняття "фундаментальний аналіз "

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Технічний аналіз					
Прогнозувати інвестиційні рішення з урахуванням результатів технічного аналізу	Зміст поняття "технічний аналіз"	Сутність, інструменти та етапи проведення технічного аналізу ;	Здатність проводити технічний аналіз	Визначення необхідного інструменту, для виконання технічного аналізу	Зміст поняття технічний аналіз "
Тема 7. Хеджування					
Визначати оптимальні інвестиційні рішення в умовах невизначеності	Сутність понять "хеджування" Види стратегій управління ризиком.	Розрахунок ризикових коефіцієнтів; оцінка ризику; формування стратегій управління ризиком	Здатність до проведення оцінки ризику	Оцінка ризику	Сутність понять "хеджування" Види стратегій управління ризиком.
Тема 8. Інтернет трейдинг					
Визначати сучасні технології інвестування	Зміст поняття "Інтернет трейдинг".	Визначення та моделювання розробки технології інвестування	Здатність до тестування та застосування інтернет трейдингу	використання технології роботи з інтернет-брокером	Зміст поняття "інтернет трейдинг"

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВІРТУАЛЬНОЇ БІРЖІ

Тема 1. Фондовий ринок України

- 1.1. Первинний ринок цінних паперів України*
- 1.2. Вторинний ринок цінних паперів*
- 1.3. Неорганізований ринок*
- 1.4. Організований ринок*

Тема 2. Теоретичні концепції фондового ринку.

- 2.1. Теорія раціональних сподівань учасників ринку.*
- 2.2. Теорія ринкової рівноваги.*
- 2.3. Теорія інвестиційного портфеля.*
- 2.4. Теорія інформаційної ефективності ринку.*
- 2.5. Нечітка логіка.*

Тема 3. Механізм функціонування фондової біржі і біржових операцій.

3.1. Суть біржі та її економічної природи

Роль та місце біржі в економіці. Суть біржі та її економічна природа. Функції та характерні ознаки біржової торгівлі. Види бірж.

3.2. Учасники біржових операцій.

Засновники та члени біржі. Їх права та й обов'язки. Учасники біржових сесій. Біржові посередники: брокери та дилери. Сутність і види брокерської діяльності. Правове регулювання брокерської діяльності.

3.3. Організація біржових торгів.

Організація структура управління біржею. Порядок укладання біржових угод. Організація діяльності брокерської фірми. Ведення рахунків клієнтів. Звітність щодо виконання наказів клієнтів

3.4. Українська фондова біржа

Біржовий статут та правила біржі. Біржовий комітет, члени біржі. Котирувальна комісія. Лістинг. Включення цінних паперів до курсового бюлетеня та реєстрації. Кліринг. Клірингові банки. Біржовий бюлетень, його значення для організації торгівлі.

3.5. Біржові індекси, їх значення.

Індекс УБ, Агро індекс, тощо.

МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВІРТУАЛЬНОЇ БІРЖІ

Тема 4. Прості та похідні фінансові інструменти

4.1. Поняття та класифікація фінансових інструментів.

Причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів, їх особливості, види.

4.2. Фінансові інструменти з фіксованим доходом.

Фінансовий інструмент з фіксованою ставкою доходу. Фінансовий інструмент із змінною ставкою доходу. Цінні папери з нульовим купоном.

4.3. Фінансові інструменти власного капіталу.

Цінні папери пов'язані з власним капіталом. Опціони на акції, варанти, підписані права, контракти на фондові індекси.

4.4. Ф'ючерс

Ф'ючерсні контракти, їх значення. Ф'ючерсні біржі. Роль розрахункової палати біржі. Маржовий рахунок, початкова та варіаційна маржі. Ф'ючерсна ціна. Базис. Фінансові ф'ючерсні контракти, короткостроковий процентний ф'ючерс, довгостроковий процентний ф'ючерс, ф'ючерсні контракти на казначейський вексель та індекс.

4.5. Опціон.

Опціони та їх особливості. Нерівномірний розподіл ризику між продавцем та покупцем опціону. Американський та західноєвропейський види опціонів. Опціон на купівлю фінансового активу, на продаж фінансового активу. Ціна опціону — премія. Нижня межа премії —

внутрішня вартість опціону, верхня — часова (зовнішня) вартість. Модель Блека—Шоулза для опціону на продаж. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти, валюту.

Тема 5. Фундаментальний аналіз

5.1. Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів.

5.2. Суть фундаментального аналізу.

5.3. Особливості здійснення фундаментального аналізу на фондових ринках.

5.4. Фундаментальний аналіз на ф'ючерсних ринках.

Тема 6. Технічний аналіз

6.1. Суть технічного аналізу.

6.2. Засоби технічного аналізу.

6.3. Основні фігури технічного аналізу.

6.4. Методи дотримання тренду.

6.5. Осцилятори.

6.6. Аналіз показників обсягів торгів.

Тема 7. Хеджування

7.1. Теорія ризику.

7.2. Стратегії ризик менеджменту.

7.3. Хеджування.

7.4. Портфельне управління.

Тема 8. Інтернет трейдинг

8.1. Основні системи електронної біржової та позабіржової торгівлі.

8.2 Програмна торгівля.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті

викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи віртуальної біржі	
<i>Тема 2.</i> Теоретичні концепції фондового ринку	<i>Тема семінарського заняття "Особливості застосування теоретичних концепцій фондового ринку":</i> 1. Сучасна теорія портфеля 2. Теорія випадкових блукань цін
Змістовий модуль 2. Практичні основи віртуальної біржі	
<i>Тема 7.</i> Хеджування	<i>Тема семінарського заняття "Ризик менеджмент на фондовому ринку":</i> 1. Суть ризику. 2. Вимірювання ризику. 3. Портфельний ризик. 4. Ефект диверсифікації. 5. Кореляція волатильності цін.

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення

за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
<i>Змістовий модуль 1.</i> Теоретичні основи віртуальної біржі	<i>Завдання 1</i> визначення ефективної БТС
	<i>Завдання 2.</i> застосування теорії ІЕ на фондовому ринку.
	<i>Завдання 3</i> Опанування роботи з інтернет-брокером
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1 " Теоретичні основи віртуальної біржі "
<i>Змістовий модуль 2.</i> Практичні основи віртуальної біржі	<i>Завдання 4.</i> Вирішення практичних завдань щодо здійснення фундаментального аналізу
	<i>Завдання 5.</i> Вирішення практичних завдань щодо здійснення технічного аналізу
	<i>Завдання 6.</i> Застосування деривативів
	<i>Завдання 7.</i> Здійснення хеджування
	<i>Завдання 8.</i> Використання інтернет трейдингу
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 2 " Практичні основи віртуальної біржі "

5. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача особисто проводить імітаційні експерименти чи досліді з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни. У ході лабораторних робіт студент набуває професійних компетентностей та практичних навичок роботи з комп'ютерним обладнанням відповідними програмними продуктами. За результатами виконання завдання на лабораторному занятті студенти оформляють індивідуальні звіти про його виконання та захищають ці звіти перед викладачем (табл. 5.1).

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються

студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 5.1

Перелік тем лабораторних занять

Назва теми	Програмні питання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи віртуальної біржі	
<i>Тема 1. Брокерські торговельні системи</i>	<i>Завдання 1. брокерські торговельні систем</i>
<i>Тема 2. Теорія інформаційної ефективності ринку</i>	<i>Завдання 2. Застосування TIE на ринку ЦП;</i>
<i>Тема 3. Фундаментальний аналіз</i>	<i>Завдання 3. Ціноутворення фінансових інструментів</i>
<i>Тема 4. Графічний аналіз лінії тренду</i>	<i>Завдання 4. сутність графічних методів аналізу; аналіз трендів</i>
Змістовий модуль 2. Практичні основи віртуальної біржі	
<i>Тема 5. Фігури технічного аналізу</i>	<i>Завдання 5. сутність прогнозування курсів ціни активу на фондовому ринку з використанням фігур технічного аналізу;</i>
<i>Тема 6. Трендові індикатори (MA)</i>	<i>Завдання 6. сутність аналіз цін на фондовому ринку з використанням індикаторів тренду.</i>
<i>Тема 7. Трендові індикатори (MACD)</i>	<i>Завдання 7. сутність аналіз цін на фондовому ринку з використанням індикатора MACD</i>
<i>Тема 8. Осцилятори</i>	<i>Завдання 8. сутність аналіз цін на фондовому ринку з використанням осциляторів</i>

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні та засади віртуальної біржі		

1. Фондовий ринок України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> ,	Презентація результатів
2. Теоретичні концепції фондового ринку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2.	Презентація результатів

Закінчення табл. 6.1

1	2	3
3. Механізм функціонування фондової біржі і біржових операції	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи	Письмова контрольна робота за темами 1 і 2.
Змістовий модуль 2. Практичні та засади віртуальної біржі		
<i>Тема 4.</i> Прості та похідні фінансові інструменти	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;	Презентація результатів
<i>Тема 5.</i> Фундаментальний аналіз	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Презентація результатів
<i>Тема 6.</i> Технічний аналіз	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття, підготовка до <i>тестування</i> .	Презентація результатів
<i>Тема 7.</i> Хеджування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до колоквиуму	Презентація результатів
<i>Тема 8.</i> Інтернет трейдинг	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація результатів

7. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції

проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 7.1 і 7.2).

Таблиця 7.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1. Фондовий ринок України	Лекція проблемного характеру з питання "учасники фондового ринку", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
2. Теоретичні концепції фондового ринку	Міні-лекція з питання "Теорія інформаційної ефективності", банки візуального супроводу
3. Механізм функціонування фондової біржі і біржових операції	Лекція проблемного характеру з питання "Індекс УБ", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Прості та похідні фінансові інструменти	Міні-лекція з питання "Фінансові інструменти", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Фундаментальний аналіз	Лекція проблемного характеру з питання "Фьючерс на індекс УБ", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 6. Технічний аналіз	Лекція проблемного характеру з питання "Диревативи на погоду"
Тема 7. Хеджування	Міні-лекція з питання "Хеджування", банки візуального супроводу
Тема 8. Інтернет трейдинг	Міні-лекція з питання "Нові БТС", банки візуального супроводу

Таблиця 7.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарські та практичні заняття)**

Тема навчальної	Практичне застосування	Методики активізації
-----------------	------------------------	----------------------

дисципліни	методик	процесу навчання
1	2	3
1. Фондовий ринок України	Завдання 1. визначення ефективної БТС	Семінари-дискусії, презентації
2. Теоретичні концепції фондового ринку	Тема семінарського заняття "Особливості застосування теоретичних концепцій фондового ринку".	Робота в малих групах, мозкові атаки,

Закінчення табл. 7.2

1	2	3
3. Механізм функціонування фондової біржі і біржових операції	Завдання 3 Опанування роботи з інтернет-брокером	Семінари-дискусії, презентації
Тема 4. Прості та похідні фінансові інструменти	Завдання 4. Застосування ф'ючерсів	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 5. Фундаментальний аналіз	Завдання 5. Вирішення практичних завдань щодо здійснення технічного та фундаментального аналізів	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
Тема 6. Технічний аналіз	Завдання 6. застосування осциляторів	Робота в малих групах, мозкові атаки
Тема 7. Хеджування	Тема Хеджування	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
Тема 8. Інтернет трейдинг	Завдання 8. Використання технології електронних торгів	Робота в малих групах, мозкові атаки

8. Рекомендована література

1. Геращенко В.О. Хвостенко В. С. Структурный продукт как способ диверсификации рисков / В. О. Геращенко, В. С. Хвостенко. - Internet trading: журнал о биржевой торговле. Вид.: Української Біржі— Київ: , 2013. - № 7. С. 52-57.

2. Бабич М. О. Хвостенко В. С. Теоретичні засади інформаційної ефективності як базовий інструмент ціноутворення на фондовому ринку / М. О. Бабич, В. С. Хвостенко. - Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний

університет – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ., 2013. – Вип. 12. - С. 159-163.

3. Бабич М. О. Хвостенко В. С. Удосконалення сучасної методики оцінки ліквідності акцій / М. О. Бабич, В. С. Хвостенко. - Проблеми інноваційного розвитку економіки України: збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук / Наукова організація "Перспектива". – Херсон: Вид. дім "Гельветика", 2014 – С. 38-45.

4. Хвостенко В. С. Проблеми та перспективи розвитку фондового ринку України / В. С. Хвостенко. - "Роль вищих навчальних закладів у розвитку та популяризації фондового ринку України". Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Київ, 24 лютого 2012 року). – Київ: Анотації доповідей, 2012. – с. 13.